

Basın Açıklaması Kırgızistan Parlamentosunda "Din" İle İlgili Yasa Tasarısı Görüşülmekte

Haberlere göre, Kırgız hükümetinin önerisiyle hazırlanan ve kamuoyu tartışmasına açılan "Din Özgürlüğü ve Dini Kuruluşlar" başlıklı yasa tasarısı, Jogorku Keneş'e (Kırgızistan Parlamentosu) sunuldu. Daha önce tartışmaya açılan yasa tasarısında bazı eklemeler yapılmış olsa da, tasarının temel içeriği ve amacı değişmemiştir. Bu yüzden, hükümetin yasa tasarısıyla hangi hedeflere ulaşmak istediğini netleştirmek ve Müslümanlara bu tasarının İslam'a aykırı olduğunu hatırlatmak büyük bir önem arz etmektedir.

Bu yasa tasarısının İslam'a aykırı olduğu gerçeği, getirdiği kısıtlamalarla net bir şekilde görülmektedir. Örneğin, İslam'a davet amacıyla evleri ve diğer mekanları ziyaret etmek, bireysel olarak İslami eğitim vermek ve dini okullar dışında eğitim yapmak yasaklanmaktadır. Bu, Müslümanların asli görevi olan davet faaliyetlerinin yasaklanması ve Sovyet döneminden itibaren İslam'ın korunmasında önemli bir rol oynayan "hucra" tipi geleneksel okulların kapatılması anlamına gelmektedir.

Yasa tasarısına "vaiz" teriminin özellikle eklenmiş olduğu göze çarpmaktadır. Bu eklemenin amacı, internet ortamında ya da davet için belirlenen alanların dışında yapılan çağrı faaliyetlerini denetim altına almaktır. Örneğin, bir bölgenin cami imamının, kayıtlı olduğu bölgenin dışında davet faaliyetleri gerçekleştirmesi veya başka bir alanda dini etkinlik düzenlemesi yasaklanmıştır. Buna ek olarak, İslam'a davet görevi üstlenmek isteyen imamların yüksek dini eğitime sahip olmaları ve her yıl dini otoriteye kayıtlarını yenilemeleri şart koşulmaktadır. Bir imamın, hutbesinde hükümet çıkarlarına aykırı veya yasalarla çelişen bir şer'i hükümden bahsetmesi durumunda, dini otoriteler imamın görevlerini derhal askıya alma yetkisine sahip olacaktır. Ayrıca, resmi kaydı bulunmayan davetçilerin, İslam'a davet etme hakkı ellerinden alınacaktır.

Halbuki, İslam'a davet etmek, iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak, her Müslümanın dini bir sorumluluğudur. Bu sorumluluğu ihmal eden kişi, tıpkı namazı terk eden bir kimse gibi günahkâr sayılır. Bunun yanı sıra, şeriatı göre sahip olduğunuz bilgi düzeyine göre bir âlim olarak kabul edirsiniz. Bu nedenle, bu bilgileri bilmeyenlere aktarmak ve onlara öğretmek görevinizdir. Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur:

"Fıkıh bilgisini nakleden nice kimseler vardır ki anlama kabiliyetine sahip (fakih) değildir. Nice kimseler de vardır ki sahip oldukları bilgiyi kendilerinden daha fakih olana ulaştırırlar." Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem, iyiliği emretmenin ve kötülükten sakındırmanın önemine dair şöyle buyurmuştur:

إِنَّ أَوَّلَ مَا دَخَلَ النَّقْصُ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَانَ الرَّجُلُ يُلْقَى الرَّجُلَ فَيَقُولُ: يَا هَذَا اتَّقِ اللَّهَ وَدَعْ مَا تَصْنَعُ فَإِنَّهُ لَا يَجِلُّ لَكَ. ثُمَّ يَلْقَاهُ مِنَ الْعَدُوِّ فَلَا يَمْنَعُهُ ذَلِكَ أَنْ يَكُونَ أَكْبِيلَهُ وَشَرِيْبَهُ ﴿١٠٠﴾ لَعْنُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ * كَانُوا لَا يُفْعَلُونَ * وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ كَلَّا وَاللَّهِ لَتَأْمُرُنَّ بِالْغُرُوفِ وَلَتَنْهَوُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَلَتَأْخُذَنَّ عَلَىٰ يَدَيْ الطَّالِمِ، وَلَتَأْطُرْتُهُ عَلَىٰ الْحَقِّ أَطْرًا، «وَالنَّبِيُّ وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَا أَخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿١٠١﴾ ثُمَّ قَالَ: **"İsrailoğullarının dindeki bozuklukları şöyle başlamıştır. Bir adam başka birine rastlar ve: 'Hey arkadaş, Allah'tan kork ve yapmakta olduğun şeyi terk et, zira o işi yapmak sana helâl değildir' derdi. Ertesi gün aynı işi yaparken tekrar o adamla karşılaşır ve onu yaptığı kötülükten yasaklamadığı gibi onunla yiyip içmekten ve birlikte olmaktan da çekinmezdi. Onlar böyle yapınca Allah, onların kalplerini birbirine benzetti".** Sonra Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şu ayeti okudu: "İsrailoğullarından inkâr edenlere, Davud ve Meryem oğlu İsa diliyle lânet edilmiştir. Bu, baş kaldırmaları ve aşırı gitmeleri sebebiyledir. Onlar birbirlerinin yaptıkları fenalıklara mâni olmuyorlardı. Yapmakta oldukları ne kötü idi. Onlardan çoğunun, inkâr edenlerle dostluk ettiklerini görürsün. Nefislerinin onlar için (ahiret hayatları için) önceden hazırladığı şey ne kötüdür: Allah onlara gazap etmiştir ve onlar azap içinde devamlı kalıcıdır! Eğer onlar Allah'a, Peygamber'e ve ona indirilene iman etmiş olsalardı onları (müşrikleri) dost edinmezlerdi; fakat onların çoğu yoldan çıkmışlardır." (Mâide, 78-81) Bu ayeti okuduktan

sonra Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: “Hayır, Allah’a yemin ederim ki, ya iyiliği emreder, kötülükten nehyeder, zalimin elini tutup zulmüne mâni olur, onu hakka döndürür ve hak üzerinde tutarsınız; ya da Allah Teâlâ kalplerinizi birbirine benzetir, sonra da İsrailoğullarına lânet ettiği gibi size de lânet eder.”

Bu yasa tasarısı, ülke genelindeki cami sayısının sınırlandırılmasına ve Müslümanların bağışları ve emekleriyle veya sponsorların desteğiyle inşa edilen, ancak resmi kaydı bulunmayan cami ve mescitlerin kapatılmasına zemin hazırlıyor. Ayrıca, İslam’ın yoğun olarak yaşandığı bölgelerdeki cami inşaatlarının azaltılmasına da izin veriyor.

Bu nedenle hükümet, “din” ile ilgili yasa tasarısı aracılığıyla Müslümanların faaliyetlerini kontrol altına almayı ve toplumda derin bir şekilde kök salmış olan İslami daveti engellemeyi amaçlıyor. Elbette bu tür çabalar, Sovyetler Birliği’nin yıkılışından ve Kırgızistan’da yeni anayasa taslağının yürürlüğe girmesinden itibaren süregelen bir mücadelenin parçasıdır.

1993 yılında Kırgızistan Anayasası laik bir temel üzerine inşa edilmiş ve dinin siyasetle ilişkilendirilmesi açıkça yasaklanmıştır. 1996 yılında kabul edilen “din” yasası ise, dini örgütlerin faaliyetlerine yönelik çeşitli kısıtlamalar getirmiştir. Bütün bu kısıtlamalara rağmen, İslam’ın ülkede hızlı bir şekilde yayıldığı görüldü. 2001 yılında kabul edilen “dini kuruluşlar” yasası, hükümete dini alan üzerinde daha sıkı bir denetim uygulama imkânı tanıdı ve bu alan üzerindeki kontrolünü genişletmesine zemin hazırladı. 2003 yılında, “ulusal güvenlik” kavramı kabul edilerek İslam, temel bir tehdit olarak nitelendirildi. Bu bağlamda, Taşkent’te Şanghay İşbirliği Örgütü bünyesinde “Terörle Mücadele Merkezi” açıldı ve aynı dönemde, Rusya’da aşırılık ve terörle mücadele yasası hızla hayata geçirildi. Daha sonra, İslami siyasi parti olan Hizb-ut Tahrir’in faaliyetleri Rusya ve Kırgızistan’da yasaklandı. Özellikle, 2005 darbesiyle iktidara gelen Bakiyev rejimi, partinin gençlerine ve destekçilerine yönelik baskıları yoğunlaştırdı. 2006 yılında “din konsepti” geliştirildi ve bu konseptte dayanarak 2008 yılında “Din Özgürlüğü ve Dini Kuruluşlar” yasası kabul edildi. Bu yasada dini durum, öncekinden daha açık bir şekilde tanımlandı ve laiklik anlayışı ile dini hoşgörüye özel bir önem verildi. Ayrıca, “dini aşırılık”, “aşırılık” ve “fundamentalizm” kavramlarının yasaya dahil edilmesi, hükümete, kendisine muhalif olan bireyleri veya eylemleri “aşırılık” olarak nitelendirip baskı altına alma imkânı sağladı. Bunun yanı sıra dini yayınların dağıtımı ve kullanımı konusunda ciddi kısıtlamalar getirildi.

2011 yılında kabul edilen “Din Özgürlüğü ve Dini Kuruluşlar” yasasında yapılan değişikliklerle, dini kuruluşlar için yeni ve ek yükümlülükler tanımlandı.

2014 yılında, Atambayev’in girişimi ve Savunma Konseyi kararı doğrultusunda, 2020’ye kadar din politikalarına yön verecek bir devlet stratejisi benimsendi. Ardından Tebliğ Cemaati’nin yasaklanması gündeme geldi, ancak Müslümanların itirazları nedeniyle bu girişim ertelendi. Fakat 2017 yılında Rusya’nın baskısıyla “Din Özgürlüğü ve Dini Kuruluşlar” yasasında yapılan değişiklikler, kapı kapı dolaşarak İslam’a davet etmeyi yasakladı. Buna göre, İslam’a davet etmek yani iyiliğe çağırıp kötülükten sakındırmak isteyen herkesin müftülükten ve İçişleri Bakanlığı’ndan izin alması zorunlu hale getirildi. “Allah’ın emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından sakınmak için kulların iznine gerek yoktur” görüşünü benimseyenler, “radikal inkârcılar” kategorisine alınacak ve mahkeme kararıyla “aşırılık yanlısı örgütler” listesine eklenecektir.

2021 yılında Kırgızistan hükümeti, dini alanı düzenlemek amacıyla “2021-2026 dönemi devlet politikası konsepti”ni yürürlüğe koydu. Bu konsept kapsamında, Jogorku Keneş, “dini özgürlükler ve dini kuruluşlar” ile ilgili yeni bir yasa tasarısını kabul etti.

Ülkemizde dini alanla ilgili kabul edilen her konsept ve yasa tasarısının, Müslümanları baskı altına almak ve davetin yayılmasını engellemek amacı taşıdığı net bir şekilde görülmektedir. Bu yasalar, her

güncellendiğinde, daha da sert önlemler eklenerek sıkılaştırılmaktadır. Bunun tek nedeni, dini alanda alınan kararların sömürgeci güçlerin baskısı ve onların aracı haline gelmiş uluslararası ve bölgesel örgütlerin etkisi altında alınmış olmasıdır. Dolayısıyla, her Müslüman birey ve topluluk, kıyamet günü gücü ve imkânları ölçüsünde bugün kabul edilen yasa tasarısı hakkında sorguya çekilecektir. Kâfir sömürgecilerin taleplerini eksiksiz bir şekilde yerine getirmekten yöneticiler sorumludur. Eğer bunu zorla yapıyorlarsa büyük bir günah işlemiş olurlar. Kafirlerin baskısına direnir ve bu çirkin işleri yapmayı reddederlerse büyük bir sevap kazanmış olurlar.

Müminler ve özellikle âlimlerin, peygamberlerin mirasçıları olmak için bu tür ahlaksızları inkâr etmeleri şarttır. Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurmuştur:

إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ، إِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُورَثُوا دِينَاراً وَلَا دِرْهَمًا، إِنَّمَا وَرَثُوا الْعِلْمَ، فَمَنْ أَخَذَ بِهِ أَخَذَ بِحَظِّهِ وَافِرٍ
“Âlimler, peygamberlerin varisleridir. Peygamberler ne dinar ne de dirhem miras bırakmadılar, ancak ilim miras bıraktılar. Şu hâlde o ilmi alan büyük bir pay almış demektir.”

حزب التحرير

Hizb-ut Tahrir

Kırgızistan

Medya Bürosu